

بسمه تعالی

بیست سال پس از عضویت در اتحادیه اروپا لهستان، قدرت برتر اقتصادی شرق اروپا

سفارت جمهوری اسلامی ایران، ورشو

خلاصه مدیریتی

۱ می ۲۰۲۴ بیستمین سالگرد عضویت لهستان در اتحادیه اروپا است. نگاهی به کارنامه عملکرد اقتصادی این کشور حاکی از آن است که عضویت این کشور در اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۴، نیروی محرک اصلی توسعه این کشور بوده است. این کشور که تا پیش از فروپاشی شوروی یکی از فقیرترین کشورهای جهان محسوب می‌شد، بیست سال پس از عضویت در اتحادیه اروپا، با تولید ناخالص داخلی ۸۰۰ میلیارد دلاری، به گروه کشورهای بسیار توسعه یافته ارتقا یافته است تا درحالیکه رشد اقتصاد آلمان رو به کاهش نهاده است، از لهستان به عنوان یکی از موتورهای اصلی پیشبرد اقتصاد اروپا یاد شود. از سوی دیگر، مقایسه شاخص های اقتصادی لهستان با دیگر کشورهای شرق اروپا که همزمان با لهستان یا بعد از آن به عضویت اتحادیه درآمده اند، موید آن است که لهستان توانسته است در بین کشورهای منطقه، بیشترین منفعت را از عضویت در اتحادیه اروپا ببرد. لهستان که در زمان شوروی، از زیرساخت های حداقلی بهرمنند گردیده بود، پس از انقلاب لخوالسا، دوران گذار از اقتصاد کمونسمی به اقتصاد بازار را بسیار خوب طی نمود تا پس از عضویت در اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۴، با توجه به نیروی کار ماهر، هزینه های نسبتا پایین تولید در این کشور، قوانین آسان تجارت و انتقال سرمایه، مقصد انتقال سرمایه های هنگفت خارجی باشد. بدین ترتیب این کشور باتوجه به مزیت جغرافیایی قرار گرفتن در قلب اروپا، خیلی زود توانست جای پای محکمی در زنجیره تامین اتحادیه اروپا برای خود ایجاد کند. قرار گرفتن در همسایگی آلمان، امتیاز مهم دیگری بود که باعث شد این کشور، در دوران رشد خیره کننده اقتصادی خود، بزرگترین شریک تجاری لهستان گردد. لهستان در عین حال، در امور نظامی و امنیتی کاملا به آمریکا متکی بوده است و این نزدیکی با واشنگتن، عامل تشویق حضور غول های فناوری آمریکا در لهستان بوده است. حفظ واحد پول ملی، اقدام قابل توجه دیگری بود که باعث شد لهستان از بحران مالی سال ۲۰۰۷ مصون باشد و خود را تبدیل به قدرت اقتصادی برتر در شرق اروپا نماید.

الف. دیباچه

لهستان در سال جاری، در آستانه بیستمین سالگرد پیوستن به اتحادیه اروپا قرار دارد. نگاهی به کارنامه عملکرد اقتصادی این کشور حاکی از آن است که عضویت این کشور در اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۴، نیروی محرک اصلی توسعه این کشور بوده است. همچنین بررسی و مقایسه شاخص های اقتصادی کشورهای شرقی عضو اتحادیه، نشان می دهد لهستان در این منطقه، بیشترین منفعت را از عضویت در اتحادیه کسب کرده است.

در گزارش ذیل، سعی شده است به این سوال اساسی پاسخ داده شود که چگونه کشوری که تا پیش از فروپاشی شوروی، با تورم ۱۸۸ درصدی و تولید ناخالص داخلی کمتر از ۸۰ میلیارد دلار، یکی از فقیرترین کشورهای جهان محسوب میشد، بیست سال پس از عضویت در اتحادیه اروپا، با تولید ناخالص داخلی ۸۰۰ میلیارد دلاری، تبدیل به موتور رشد اقتصادی اتحادیه اروپا شده است.

ب. وضعیت امروز اقتصاد لهستان

بانک لهستانی پ.کا.او^۱ در گزارش جدیدی که آوریل سال جاری منتشر نموده است، به بررسی رشد اقتصاد لهستان در شاخص های مختلف و نیز مقایسه آن با دیگر کشورهای عضو اتحادیه پرداخته است. بر مبنای این گزارش طی دو دهه گذشته، اقتصاد لهستان در ۸ بخش اصلی، در رتبه اول تا چهارم اتحادیه اروپا قرار دارد. به عنوان مثال شرکت های لهستانی در بخش های اطلاعات-ارتباطات و خدمات تجاری، رشد سه برابری را تجربه کرده اند که آنرا به ترتیب در رتبه چهارم و سوم رشد سریع اتحادیه اروپا قرار داده است. همچنین در بخش خدمات مالی، ارزش افزوده شرکت های لهستانی، با ضریب ۲.۹ رشد نموده اند که دومین رشد سریع در بین کشورهای اتحادیه اروپا محسوب می شود. رشد لهستان در بخش صنعت نیز ۲.۸ بوده است که سریعترین نرخ در اتحادیه اروپا در این بازه زمانی بوده است.

در شاخص تولید ناخالص داخلی نیز، در حالی که میانگین رشد کشورهای اتحادیه اروپا بین سال های ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۲ حدود ۲۷ درصد بوده است، تولید ناخالص داخلی لهستان دو برابر شد. همانطور که نمودار زیر نشان می دهد، این رقم بیش از سایر کشورهای اروپای مرکزی و شرقی است که همزمان یا بعد از لهستان به اتحادیه اروپا پیوسته اند. پس از لهستان، رومانی، اسلواکی، لیتوانی و چک به ترتیب شاهد رشد ۸۰ درصدی، ۷۸ درصدی، ۷۴ درصدی و ۵۱ درصدی بوده اند.

¹Pekao

Zmiana realnego PKB Polski pomiędzy 2004 a 2022 rokiem na tle krajów regionu i największych krajów Europy Zachodniej

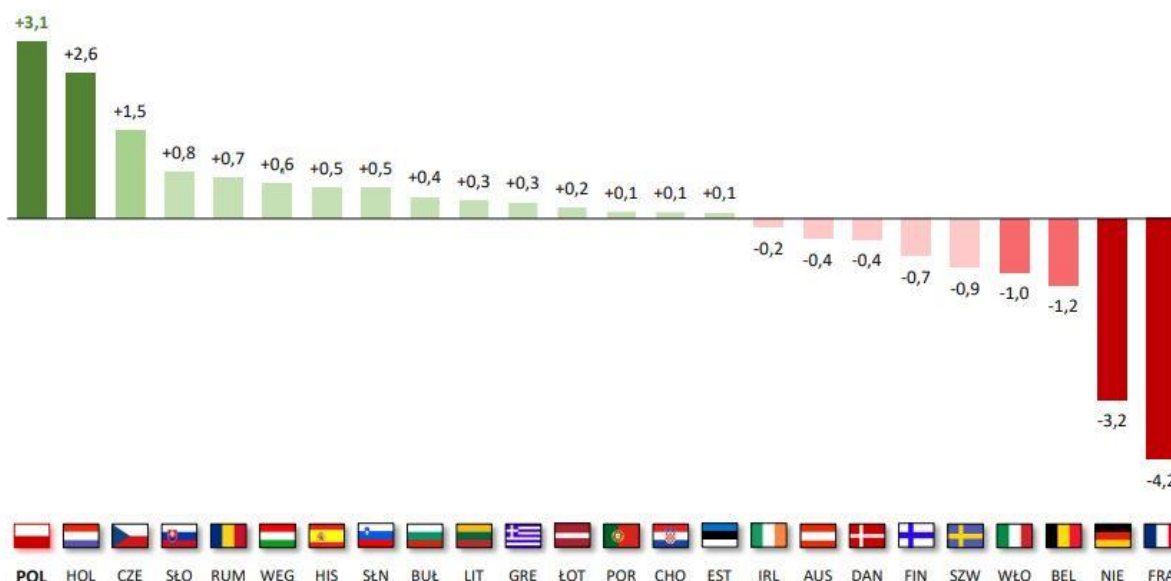

Źródło: Eurostat, Analizy Pekao

همچنین بر مبنای گزارش اداره مرکزی آمار لهستان^۲، در سال ۲۰۲۳ ارزش محصولات صادراتی لهستان با ۲.۵ درصد افزایش نسبت به سال گذشته، به ۳۵۱ میلیارد یورو رسیده است و برای دهمین سال متوالی، لهستان تراز مثبت (در سال ۲۰۲۳ مثبت ۱۰ میلیارد یورو) را ثبت نمود. در مقام مقایسه نیز همانطور که نمودار زیر نشان می دهد، لهستان در رتبه بندی صادرکنندگان اتحادیه اروپا، بیشترین پیشرفت را داشته است. سهم لهستان از کل صادرات اتحادیه اروپا بین سال های ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۲ به میزان ۳.۱ درصد افزایش یافت، در حالی که صادرات همسایگان جنوبی آن، چک و اسلواکی، به ترتیب ۱.۵ درصد و ۰.۸ درصد افزایش یافته است.

² GUS

Zmiana udziału wybranych państw członkowskich w łącznym eksporcie krajów UE-27¹, 2023 vs 2004

source: Pekao bank

به گزارش UNCTAD، یکی از عوامل مهم موفقیت صادرات لهستان، تنوع محصولات تولیدی در این کشور شامل طیف وسیعی از محصولات صنعتی و خوراکی است.

بدین ترتیب، در حالیکه در بازه زمانی بیست سال اخیر در سراسر اتحادیه اروپا، تنها مالت و ایرلند، با استفاده از مالیات‌های ترجیحی برای شرکت‌های جهانی، رشد سریع‌تری از لهستان را در این دوره تجربه کردند، اما در میان کشورهای عضو شرقی اتحادیه اروپا که از سال ۲۰۰۴ به بعد به این اتحادیه پیوسته‌اند، لهستان بیشترین رشد را طی نموده است تا بدون تردید، بزرگترین ذینفع از عضویت در این اتحادیه اروپا در منطقه لقب بگیرد.

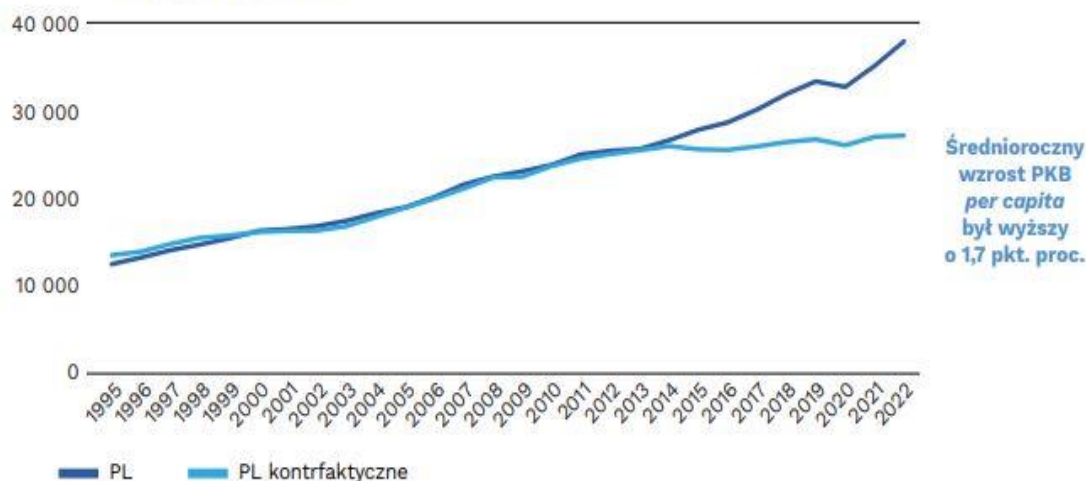
همچنین در گزارشی دیگر که توسط موسسه اقتصاد لهستان^۳ در آوریل سال جاری میلادی منتشر شد، تحلیلگران وضعیت فعلی اقتصاد لهستان را با شرایطی که این کشور با فرض عدم عضویت در اتحادیه اروپا می‌توانست داشته باشد مقایسه نموده‌اند و برای رسیدن به پاسخ، با کمک هوش مصنوعی و ایجاد یک سناریوی خلاف واقع، دو معیار تولید ناخالص داخلی و نیز شاخص برابری قدرت خرید را مورد بررسی قرار دادند. تحلیلگران همچنین اقتصاد لهستان را با اقتصاد کشورهای دارای ظرفیت‌ها و مزیت‌های مشابه لهستان که در اتحادیه عضو نیستند مقایسه نموده‌اند. بر اساس یافته‌های گزارش، اگر لهستان مسیر توسعه را خارج از اتحادیه اروپا دنبال می‌کرد، میانگین رشد اقتصادی آن در سال‌های ۲۰۰۴ الی ۲۰۲۲ سالانه حدود ۱.۷ درصد بود. این

³Polish Economic Institute

در حالی است که میانگین رشد واقعی آن در این مدت، سالانه ۴.۲٪ بوده است. به بیان دیگر، چنانچه لهستان به عضویت اتحادیه اروپا در نمی آمد، استاندارد زندگی در آن سال ۲۰۲۲، مشابه وضعیتی بود که این کشور در سال ۲۰۱۴ با عضویت در اتحادیه اروپا تجربه نموده است. بدین ترتیب تحلیلگران به این نتیجه رسیده اند که مردم لهستان، با عضویت در اتحادیه اروپا، به طور متوسط ۴۰ درصد ثروتمندتر از آن چیزی هستند که در صورت عدم عضویت این کشور در اتحادیه ممکن بود باشند.

در نمودار زیر، خط آبی تیره، میزان تولید ناخالص داخلی واقعی لهستان و خط آبی روشن، میزان تولید ناخالص داخلی این کشور با فرض عدم عضویت در اتحادیه اروپا نمایش داده شده است.

Wykres 3. Porównanie faktycznego realnego PKB per capita Polski oraz scenariusza kontrfaktycznego w latach 1995–2022

Źródło: opracowanie własne PIE na podstawie: Bank Światowy (2024).

Source: Polish Economic Institute

شایان ذکر است در نتیجه عضویت لهستان در اتحادیه اروپا، امید به زندگی در سال ۲۰۲۲ از ۷۵ سال در سال ۲۰۰۴ به ۷۷ سال افزایش یافت، میانگین سال های سپری شده در مدرسه از ۱۴.۸ به ۱۵.۹ افزایش یافت و درآمد سرانه قدرت برابری خرید از ۱۷۷۰۸ دلار در سال ۲۰۰۴ به ۳۵۱۵۱ دلار در سال ۲۰۲۲ افزایش یافت. همچنین بر اساس یافته های گزارش موسسه اقتصاد لهستان، علاوه بر ریشه کن شدن فقر، در نتیجه تقویت شفافیت نظام اداری، لهستان از خطر فساد نیز رها شده است.

ج. دلایل منفعت بیشتر لهستان از عضویت در اتحادیه اروپا در منطقه

ج.۱. بهرمندی از زیرساخت های حداقلی در زمان شوروی

پس از شناخته شدن لهستان به عنوان یکی از اعمار اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۴۷، این کشور به عنوان مکان مناسبی جهت سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و معدنی توسط شوروی انتخاب شد، تا جاییکه که میرفت در قاره اروپا، تبدیل به یکی از قطب‌های تولید محصولات آلومینیومی و فولاد شود. هرچند در نتیجه سیاست های اقتصادی سوسیالیستی، عدم سرمایه‌گذاری مستمر در زیر ساخت ها و نیز عدم وجود مقصدهای صادراتی، چرخ رشد اقتصادی این کشور از حرکت بازماند. بدین ترتیب، در زمان فروپاشی شوروی، تعدادی کارخانه فولاد با تکنولوژی اولیه و مزارع وسیع کشاورزی با بهره‌وری بسیار پایین، زیر ساخت‌های اقتصادی لهستان را تشکیل میداند، اما وجود همین زیر ساخت‌های حداقلی، به این کشور برای پیمودن مسیر رشد بویژه در مراحل اولیه کمک نمود.

ج.۲. مدیریت مناسب دوران گذار به اقتصاد بازار

پس از وقوع انقلاب لخ‌والسا، دولت لهستان، تحت دکتترین شوک درمانی، اصلاحات اقتصادی شدیدا سختگیرانه را در دستور کار قرار داد و در مرحله نخست علاوه بر حذف یارانه‌ها، اخراج نیروی انسانی مازاد در بخش دولتی و حذف قیمت‌گذاری دستوری را اجرا نمود. دولت در مرحله بعد، فرایند گذار به اقتصاد بازار را آغاز کرد و طی آن، سیاست های خصوصی‌سازی گسترده صنایع دولتی، حذف کنترل قیمت‌ها، ایجاد بازار سهام، بازار سرمایه و یک ارز قابل تبدیل را دستور کار قرار داد.

دیگر اقدام قابل توجه دولت که کمک شایانی به قرار گرفتن لهستان در مسیر صنعتی شدن نمود، تأسیس مناطق تجاری آزاد با زیرساخت مناسب و همزمان ارائه مشوق‌های مالی و تعرفه‌ای با هدف افزایش صادرات محصولات صنعتی بود که از سال ۱۹۹۵ آغاز گردید. بررسی روند جذب سرمایه‌گذاری خارجی هنگامت دقیقاً همزمان با توسعه این مناطق، نشان از نقش مهم مناطق ویژه آزاد تجاری در مسیر توسعه لهستان دارد.

بدین ترتیب پس از یک دهه تلاش، اقتصاد لهستان برای ادغام در اقتصاد جهانی آماده شد و همزمان با تقویت نهادهای حکمرانی و حذف موانع تجاری، معیارهای عضویت در اتحادیه اروپا را بدست آورد تا نهایتاً در ۱ می سال ۲۰۰۴ رسماً به عضویت اتحادیه اروپا درآید. درست بعد از عضویت لهستان در اتحادیه اروپا، گروه وام دهندگان بین‌المللی پاریس به دلیل آنچه عزم این کشور برای تحقق سیاست‌های ریاضتی اقتصادی خواند، نیمی از بدهی‌های این کشور را مورد بخشودگی قرار داد تا اقتصاد لهستان در ابتدای مسیر عضویت در اتحادیه، نفسی بکشد.

ج.۳. ورود به زنجیره تامین اتحادیه اروپا

در کنار سیاست‌های مالیاتی سهل‌گیرانه، مقررات بسیار محدود و نیروی کار متخصص ارزان، یکی از مهم‌ترین عواملی که پس از عضویت لهستان در اتحادیه اروپا به عنوان کاتیلزوری در مسیر توسعه آن عمل نمود، ورود این کشور به زنجیره تأمین کشورهای اتحادیه اروپا بود، چرا که موفق شد به سرعت تبدیل به مقصد اصلی شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه مهندسی پزشکی، خدمات مهندسی، صنایع غذایی، گاز و انرژی‌های سبز شود. بیست سال پس از سیل حضور این کشورها در لهستان، این کشور اکنون با استفاده از مزیت جغرافیایی قرار داشتن در قلب قاره اروپا، از تولیدکنندگان اصلی قطعات کلیدی در صنایع مختلف از جمله کشتی‌سازی و حتی هواپیماسازی در جهان شده است.

نکته قابل توجه در مدل توسعه صادرات لهستان، تمرکز آن بر صنایع الکترونیک و خودرو است که با توجه به ارزش افزوده بالا، سهولت حمل به مقاصد بسیار دور و نیز زنجیره‌ی تامین طولانی، مسیری استاندارد برای رسیدن به توسعه صادرات محور است. اگرچه لهستان تاکنون، عمدتاً میزبان دیگر شرکت‌های بین‌المللی بوده است، اما اکنون اقتصاد آن به مرحله‌ای از رشد رسیده است که برندهای خاص خود را تولید می‌کند که از آن بین، برند اتوبوس‌های برقی «سولاریس»، برند تولیدکننده لوازم خانگی «امیکا» و برند لوازم حمام و دستشویی «سرسانیت» موفقیت‌های خوبی بدست آورده‌اند.

علاوه بر تامین قطعات صنعتی، لهستان با تربیت بیش از ۴۰ هزار مهندس، پس از آلمان، دومین کشور در حوزه تربیت منابع انسانی مورد نیاز برای رشد اقتصادی پایدار اروپا به شمار می‌رود. تا جاییکه مارگارت وستاگر، نایب رئیس کمیسیون اروپا در اظهار نظری به مناسبت بیستمین سالگرد عضویت لهستان در اتحادیه اروپا، در ستایش از نیروی متخصص لهستانی گفت اروپا در تحول دیجیتال و زیست محیطی خود، بطور کامل به مهندسين توانمند لهستانی با قدرت نوآوری استثنایی متکی است.

ج.۴. سرازیر شدن سرمایه‌های خارجی

لهستان موفق شد پس از عضویت در اتحادیه در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۲، مبلغ ۶۷ میلیارد دلار از صندوق منابع ساختاری کمیسیون اروپا را به خود اختصاص و زیرساخت‌های خود را بطور مداوم تقویت کند. همچنین با بهره‌مندی از یارانه‌های کمیسیون اروپا، کشاورزی خود را تمام‌مکانیزه نماید و تولید را در سرزمین حاصل خیز خود رونق بخشد. این کشور همچنین با روی کار آمدن دولت جدید که همسو با اتحادیه اروپا است، در سال ۲۰۲۴ حدود ۱۳۸ میلیارد یورو وجوهی که اتحادیه به دلیل آنچه نگرانی از حاکمیت قانون در این کشور خوانده بود مسدود نموده بود، دریافت نمود تا با مجموع ۲۴۵.۵ میلیارد یورو، به بزرگ‌ترین بازار هدف تخصیص

بودجه‌های زیرساختی در اتحادیه اروپا بدل شود. دولت لهستان ۶۵ درصد بودجه را به پروژه های بهبود زیر ساخت های حمل و نقل، انرژی و رفاه اجتماعی و حدود ۳۰ درصد را به کشاورزی و توسعه روستایی اختصاص داده است.

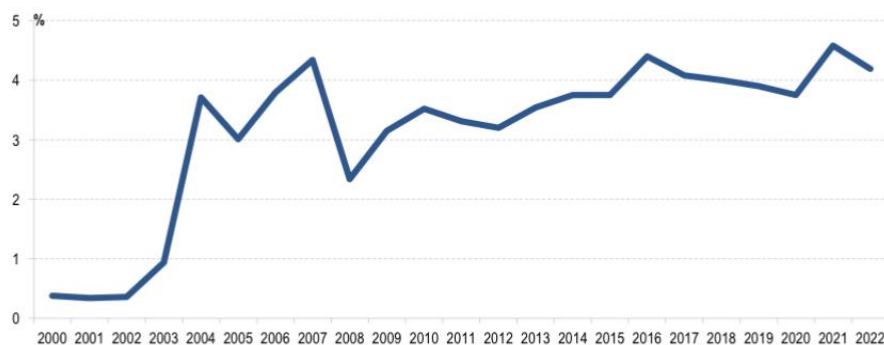
در عین حال، عضویت در اتحادیه اروپا، اشتغال درصد بالایی از مردم این کشور را که با تحصیل در ده ها دانشگاه تاسیس شده در دوران کمونیسیم، دارای تخصص و تحصیلات تکمیلی شده بودند، به دیگر کشورهای اروپایی فراهم نمود. بدین ترتیب، اشتغال میلیون ها نیروی لهستانی در آنسوی مرزها، نه تنها بار بیکاری را بر اقتصاد این کشور به شدت کاهش داد، بلکه خود در کنار منابع مالی صندوق ساختاری، تبدیل به منبعی برای دریافت ارز کشور گردید. طبق آخرین داده های موجود در سال ۲۰۲۲، حدود شش میلیون لهستانی در کشورهای اروپایی بویژه در انگلستان مشغول به کار هستند و حتی گفته میشود یکی از دلایل رای مردم انگلستان به برگزیت، نگرانی از ادامه تصاحب مشاغل توسط لهستانی‌ها بوده است.

سومین مسیر ورود سرمایه به لهستان، سرمایه گذاری مستقیم خارجی^۴ بوده است. داده های صندوق بین المللی پول نشان می دهد درحالی که در پایان سال ۲۰۰۴، ارزش سرمایه گذاری مستقیم خارجی در لهستان به ۶۷ میلیارد یورو رسید، در سال ۲۰۲۳ این عدد به ۳۶۰ میلیارد یورو رسید. حدود ۴۰ درصد از این سرمایه گذاری ها از کشورهای اتحادیه انجام شده است. برآوردهای بانک ملی لهستان نشان می دهد در بازه زمانی سال های ۲۰۰۴ الی ۲۰۲۳، ارزش مجموع سرمایه گذاری های خارجی در این کشور از ۱۵۶ میلیارد یورو به ۶۸۵ میلیارد یورو رسیده است.

نمودار زیر با عنوان سهم کل درآمد حاصل از سرمایه گذاری مستقیم خارجی در تولید ناخالص داخلی از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲، بخوبی گویای افزایش قابل ملاحظه میزان سرمایه گذاری مستقیم خارجی در لهستان با عضویت آن در اتحادیه اروپا است.

⁴ FDI

Wykres 13. Udział dochodów ogółem z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce w PKB w cenach bieżących w latach 2000–2022

Source: Nardowy Bank Polski

ج.۵. همسایگی با آلمان

با عضویت لهستان در اتحادیه اروپا، اقتصاد این کشور وابستگی و ارتباط بسیار شدیدی به اقتصاد آلمان پیدا کرد و میزبان سرمایه گذاری مستقیم هنگفت همسایه غربی خود که تبدیل به قطب برتر اقتصاد اروپا شده بود گردید. به گزارش اتاق بازرگانی آلمان و لهستان، سرمایه گذاری مستقیم آلمان در لهستان تا پایان سال ۲۰۲۲، به بیش از ۴۰ میلیارد یورو رسیده است و در حال حاضر تقریباً ۴۳۰۰۰۰ کارمند برای شرکت های آلمانی مستقر در لهستان مشغول به کار هستند. در ادامه این روند رو به رشد، شرکت بوش در سال ۲۰۲۲ اعلام نمود قصد دارد ۲۵۰ میلیون یورو در کارخانه پمپ حرارتی در غرب لهستان سرمایه گذاری کند. شرکت مرسدس بنز نیز در اوایل سال ۲۰۲۳ اعلام کرد لهستان را به عنوان محل تولید خودروهای الکتریکی خود انتخاب نموده است. مبلغ برآورد شده برای انجام این پروژه که ۲۵۰۰ شغل جدید ایجاد خواهد نمود، حدود ۱.۳ میلیارد یورو تخمین زده می شود.

آلمان، نه تنها با ثبت ۱۶٪ از کل سرمایه گذاری مستقیم خارجی انجام شده در لهستان، در صدر این جدول قرار دارد، بلکه سال هاست بزرگترین مقصد صادراتی کالاهای تولید شده در لهستان نیز بوده است. در سال ۲۰۲۳، نزدیک به ۲۸٪ از کل کالاهای و خدمات صادراتی لهستان به ارزش ۹۸.۱ میلیارد یورو به آلمان بوده است.

در جدول واردات لهستان نیز آلمان با ۶۷.۵ میلیارد یورو ارزش کالا و خدمات، بالاتر از چین با ۴۷.۴ میلیارد یورو و ایتالیا با ۱۶.۵ میلیارد یورو قرار دارد. بدین ترتیب لهستان در دوران با شکوه رشد خیره کننده قطب اقتصاد اروپا، از همجواری با آن، بهره‌مندی حداکثری را برده است.

ج.۶. پول ملی در زمان بحران مالی ۲۰۰۸

علی‌رغم عضویت لهستان در اتحادیه اروپا، این کشور واحد پول ملی خود را حفظ نمود و به مقررات بانکی یورو تن نداد. این موضوع به این کشور کمک بسیار شایانی نمود تا در بحران مالی جهانی بین سال‌های ۲۰۰۷ الی ۲۰۰۹، با کاهش ارزش زلوتی، زمینه‌ساز تقویت رقابت‌پذیری صادرات کشور شود و با توجه به عدم داشتن نهادهای مالی خیلی پیشرفته و نیز عدم توفیق بانک‌های لهستانی برای حضور در مبادلات مالی با ریسک بالا که تبدیل به نکته‌ای مثبت شده بود، تنها عضو اتحادیه اروپا باشد که گرفتار رکود اقتصادی نشد و از تلاطمات ناشی از بحران بدهی‌های کشورهای عضو مانند یونان و جمهوری ایرلند و حتی اقتصادهای بزرگ‌تری چون ایتالیا، اسپانیا و پرتغال مصون ماند. این دوران برای لهستان تبدیل به فرصتی شد تا فاصله‌اش را با قدرت‌های برتر اقتصادی اتحادیه کاهش دهد.

کاپینسکی، رهبر حزب قانون و عدالت که از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۳ قدرت را در لهستان در اختیار داشت، موفقیت اقتصادی لهستان را، جدای از کار سخت و تلاشی که لهستانی‌ها نشان دادند، در نتیجه سیاست‌های اقتصادی صحیح بویژه حفظ پول ملی کشور می‌دانست. به اعتقاد وی حفظ زلوتی، به کشور کمک می‌کند تا عرضه و تقاضا و تراز پرداخت‌ها را متعادل کند و مانند یک سپر محافظ از اقتصاد در برابر فشارهای خارجی بالقوه محافظت می‌کند.

بر اساس نظرسنجی سال گذشته میلادی که توسط پایگاه تحلیل داده IBRIS لهستان انجام شد، حدود ۶۵ درصد از رای‌دهندگان با پذیرش یورو مخالف هستند. همچنین بر اساس این نظر سنجی، دلیل عمده مخالفت مردم نگرانی از افزایش هزینه‌های زندگی و کاهش ارزش درآمدهای آنان اعلام شده است.

ج.۷. برقراری روابط تنگاتنگ امنیتی-نظامی با ایالات متحده

سرمایه‌گذاری در فناوری پیشرفته نظامی آمریکا، یکی از ستون‌های اصلی استراتژی دفاعی لهستان در یک ربع قرن اخیر بوده است. در حالی که این کشور قراردادهایی را با آلمان و کره جنوبی امضا نموده است، اما ترجیح قاطع آن برای دستیابی به سخت‌افزار نظامی، ایالات متحده بوده است تا بدین ترتیب رابطه بلندمدت با واشنگتن را تضمین کند. پارلمان لهستان که پیشتر با خرید جنگنده‌های جت F-35 موافقت کرده

بود، در سال های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ موافقت نمود تا ۵۰ میلیارد دلار ادوات نظامی شامل موشک اندازهای پیشرفته هیمارس، هلیکوپترهای آپاچی و نسل جدید رادارهای هوا برد از ایالات متحده خریداری کند. تا جایی که بر اساس گزارش وزارت امور خارجه، در سال ۲۰۲۲، نیمی از فروش تسلیحات نظامی خارجی آمریکا با ورشو امضا گردید و بدین ترتیب لهستان در آن سال به بزرگترین خریدار تسلیحات آمریکایی در جهان تبدیل شد. در همین راستا در سال گذشته میلادی اعلام شد آمریکا اولین پادگان دائمی ارتش خود در لهستان را به منظور ارائه پشتیبانی زیرساختی و خدمات به بیش از ۱۰.۰۰۰ سرباز آمریکایی مستقر در این کشور احداث خواهد نمود. در حال حاضر نیز، علاوه بر سپردن ساخت نیروگاه هسته ای در لهستان به آمریکایی ها، این کشور برای میزبانی از کلاهک های هسته ای آمریکا نیز اعلام علاقه نموده است که با واکنش اولیه مثبت آمریکا مواجه گردیده است.

در همین راستا، در حالیکه موضع گیری دونالد ترامپ در مورد حمله روسیه به ناتو و اعلام عدم حمایت آمریکا از کشورهای عضو که میزان تعیین شده را برای تقویت توان دفاعی خود اختصاص نمی دهند، رهبران اروپایی را شوکه کرد، پاسخ لهستان که خود بارها مورد حملات روسیه در گذشته قرار گرفته است، متفاوت از بقیه بود و آن نزدیکی بیش از پیش با آمریکا بود.

اتکا لهستان به آمریکا برای تامین امنیت، تبدیل به نیروی محرک انتقال تکنولوژی و سرمایه شرکت های آمریکایی به لهستان گردید. در حال حاضر، ایالات متحده پس از آلمان، دومین سرمایه گذار بزرگ در لهستان است. نمونه های اخیر آن شرکت اینتل است که سال گذشته اعلام نمود بیش از ۴.۵ میلیارد دلار در یک کارخانه تولید تراشه در نزدیکی شهر وورسلاو سرمایه گذاری خواهد کرد تا بدین ترتیب، لهستان وارد زنجیره تامین این غول فناوری گردد. نمونه دیگر سرمایه گذاری هنگفت آمریکایی ها، توسط شرکت گوگل در سال ۲۰۲۲ با مبلغ ۷۰۰ میلیون دلار بود که بیش از دو برابر سرمایه گذاری این شرکت در سال قبل در لهستان بود و اعلام نمود به دنبال گسترش حضور خود در این کشور در آینده است.

د. نتیجه گیری:

اقتصاد لهستان، طی ۲۰ سال گذشته رشد با ثباتی را تجربه کرده است و توانسته است خود را در اقتصادهای اروپایی و جهانی بخوبی ادغام کند. بورس سهام ورشو با ارزش ۱۵۰ میلیارد دلاری در حوزه فناوری، چهارمین بازار سرمایه قدرتمند اروپایی از این لحاظ به شمار می رود. حجم صادرات لهستان در سال ۲۰۲۳ در نتیجه صادرات بیش از ۴۳۰۰ نوع کالا بویژه در صنایع خودرو و الکترونیک به ۲۲۳ کشور جهان به ۳۵۱ میلیارد یورو رسید. تولید ناخالص داخلی این کشور در پایان سال ۲۰۲۳ به حدود ۸۰۰ میلیارد دلار رسید و پیشبینی می شود تا پایان سال ۲۰۲۴، رشد ۲.۵ درصدی را تجربه کند. همچنین نرخ بیکاری لهستان از ۲۰ درصد در

سال ۲۰۱۴، اکنون به ۲.۴ درصد کاهش یافته است تا لهستان دومین کشور با پایین ترین نرخ بیکاری در اتحادیه اروپا باشد. بدین ترتیب، درحالیکه رشد اقتصاد آلمان رو به کاهش نهاده است، از لهستان به عنوان یکی از موتورهای پیشبرد اقتصاد اروپا یاد می شود.

بررسی روند شاخص های اقتصادی لهستان موید این است پس از عضویت این کشور در اتحادیه اروپا، لهستان از یک اقتصاد جهان سوم، به گروه کشورهای بسیار توسعه یافته ارتقا یافته است. در عین حال، مقایسه رشد اقتصادی لهستان با دیگر کشورهای عضو شرقی اتحادیه اروپا که در سال ۲۰۰۴ یا بعد از آن به اتحادیه ملحق شدند یعنی لیتوانی، لتونی، اسلواکی، مجارستان، چک، استونی و اسلوونی حاکی از آن است که لهستان رشد به مراتب بهتری را در بین این کشورها تجربه کرده است. این در حالی است که در سال ۱۹۹۰، برخی از کشورهای منطقه مانند اسلواکی و مجارستان، رشد اقتصادی به مراتب بهتری از لهستان داشتند.

در پاسخ به این سوال اساسی که لهستان چگونه توانسته است در مسیر توسعه اقتصادی، گوی سبقت را از دیگر کشورهای منطقه شرق اروپا برآید، بهرمندی از زیرساخت های حداقلی در زمان شوروی، مدیریت مناسب در دوران گذار به اقتصاد بازار، سرازیر شدن سرمایه های خارجی به این کشور، ورود به زنجیره تامین اتحادیه اروپا، همسایگی با آلمان، حفظ واحد پول ملی در بحران مالی ۲۰۰۷، اتکا به آمریکا به عنوان اصلی ترین شریک نظامی-امنیتی به عنوان عوامل اصلی مطرح گردید.